

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripremljena se pisma, oglasi itd. tiskaju po običnom cjeniku li po dogovoru. Isto tako je za priloge. Nevci se šalju poštarom naplatnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odgovarajućim u odgovoru pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na dan. Dopisi se nevrtaču ako se ne tiskaju. Nabilježovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 1/2 i za polgodine. Izvan carine više poštarina. Na malo jedan broj 5 novč. Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farneto br. 14.

Poučni, gospodarski i politički list.

Stogom rastu male stvari, a nesloga sve pokrvari. Kar. pol.

Program nove vlade.

U strogo ustavnih državah, kao što je primjerice Englezka, Italija, Belgija itd. padu svaka vlada čim izgubi povjerenje većine zastupnika u parlamentu. U tih državah vodi sve poslove vladar pomoćju svoga naroda, a putem njegovih zastupnika, koji dižu i raše ministarstva.

Englezka, koja se ponosi najstarijim ustavom, služi nam za uzor ustavno vladane države. Vlada kraljice Viktorije ne učini koraka za živu glavu, ako nezna, da će zato naći većinu u državnom saboru, ili ako nije odlučila bilo što bilo žrtvovati svoj položaj.

Bez povjerenja većine narodnoga zastupstva neće ostati ministarstvo na vladi niti jedan dan. Tako bi moralo biti u drugih državah, za koje se govori, da su ustavno vladane. Nu tomu nije tako. Među države, u kojih ostaje ministarstvo na vladi — pa i neuzivalo povjerenje većine državnoga zastupstva — ubrojiti valja i Austriju. U novije doba doživjeli smo slučajeva, kadno je vlada, predvidjajući, da neće imati za sebe u kojem bilo i važnom pitanju većinu zastupstva, jednostavno izjavila, kako ona s tim pitanjem ne spaja i svoj obstanak, t. j. da neodstupa, makar i ne bilo njoj povoljno riješeno to pitanje.

Dalnju oznaku neuzornoga ustavnoga vladanja naziremo i u tom, što se ministarstva prikazuju parlamentom bez stalnoga i jasnoga programa. Ne imajući naime za sobom pravoga oslonca, povjerenja većine državnoga zastupstva, a želeći ne zamjeriti se nijednoj strani — nezadovolje radje nijednu posve — i tako dolaze pred narodno zastupstvo e nejasnima i nestalnim programi. O tom imali smo žalostnih primjera u ovoj poli austro-ugarske monarhije i zadnjih godina za ministarstva grofa Taaffe-a, pak kneza Windischgraetza.

Prenzev vladu bez jasna i stalna programa, upravljali su svoje korake sad amo sad tamo, te im se događajlo kano i ladji na uzburkanom moru, koju mornari ostave njezinoj sudbini. Puni obzira napram njemačkoj lievici i napram starim predajam iz zlosretne vladavine takozvanih ustavovjernih ministarstva, nisu se znali ili htjeli postaviti na pravo austrijsko stanovište, t. j. stanovište jednakosti i ravnopravnosti svih naroda, zastupanih u državnom saboru, ili drugim rječmi, nisu htjeli, da oživotvore državne temeljne zakone. Vladali su od slučaja do slučaja i prvi nepovoljni vjeter odpuhnu ih, ostaviv za njimi samo nemile tragove.

Sada stupa na pozorište novo ministarstvo pod predsjedničtvom grofa Badenija, bivšega namjestnika Galicije. Za program novoga ministarstva ne čuje se ništa izvjestna. Grof Badeni naglasio je zadnjih dana dođuše opetovno, da će se osloniti u carevinskom vieću na umjerenie življe i da će pobijati skrajne narodnostne težnje. Nu to nije jošte program, jer dvojimo, da će se dati ti umjereni življi do kraja izrabiti u tu svrhu, da budu sliemp orudjem g. grofa proti skrajnim težnjam radikalnih zastupnika. Glavna zadaća grofa Badenija bila bi dakle: oprieti se svimi silami onim zastupnikom ili onim strankam, koje teže za nečim, što nije osnovano u zakonu, ili što bi bilo na štetu skupnosti. Srećom ne spadaju među te stranke zastupnici slavenskih naroda Austrije, osim možda zemljaka g. grofa. Koli Čosi, toli Hrvati i Slovenci ne traže od vlade ništa, što nebi bilo osnovano u državnih temeljnih zakonih, ili što bi krnjilo prava bilo koje druge narodnosti. Oni zahtjevaju jedino to, da se dieli pravica jednaka svim narodom i u svih strukah javnoga života. Oni traže jednostavno, da se vrše točno i nepristrano državni temeljni zakoni,

koji zajamčuju jednaka prava svim narodom, zastupanim u carevinskom vieću. Po tomu imali bi oni u grofu Badeniju najboljega zagovornika i zaštitnika. Al jedno je mrtva riet, a drugo živo djelo, zato valja da čekamo novo ministarstvo na djelu, da vidimo, kakovim će programom stupiti pred carevinsko vieće i kako će taj program izvaditi. Bude li pošao stazom svojih predšastnika, moguće, da zadovolji po koju stranku, ali veliku većinu austrijskih državljana lje zadovoljiti neće.

Govori se, da uživa neograničeno povjerenje svoga uzvišenoga Vladara, za kojega znademo izvjestno, da želi svaku sreću svim svojim narodom. Idemo da vidimo, hoće li grof Badeni tako vladati, da zadovolji narode i plemenitim težnjam prejasnoga Vladara.

XXII. glavna skupščina „Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri“ obdržavana u Kastvu dne 19. septembra 1895. (Nastavak i konac)

III. Izvješće blagajnika. Pregled: gospodarenja blagajnom društva „Bratovščine hrv. ljudi u Istri“ u Kastvu od 20. septembra 1894. do 19. septembra 1895.

A) P r i h o d .	
U ime darova unio	f. 177.37
Interesa primilo se	296.—
Godišnja članarina	87.05
U ime oprosta od čestitanja unio	48.50
Od članova utemeljitelja unio	70.—
Povraćeni kapitala	930.—
Preostatak od dne 19. sept. 1894.	60.70
Ukupna svota prihoda iznaša	f. 1669.62
B) R a z h o d .	
Uloženo u „Istarsku posujilnicu“	f. 832.—
U Pulj	60.—
Posuđeno na jednu privatnu zadužnicu	540.—
U ime podpora podijelilo se	29.50
Za poštarinu, biljege, papir, crnilo i razne druge stvari potrošilo se	29.50
Ukupna svota rashoda iznaša	f. 1451.50

Od svote prihoda u iznosu od 1669.62
Odbiv svotu rashoda 1451.50
Preostaje gotovine u blagajni f. 208.12
dvie stotine i osam for. dvanajst novč. a. v.
Od čistog prihoda Rbr. I, II, III, IV, i V. u iznosu od f. 678.92
Odbiv Rbr. rashoda III. i IV. u iznosu od 569.50
Povećala se imovina „Brat.“ za 109.42
sto i devet for. četrdeset i dva novč. a. v.
Kastav, 18. septembra 1895.
M. Grosman, blagajnik.

Imovina „Bratovščine“ je sljedeća:
1. U štedionich i posujilnicah ima uloženi f. 3810.11
2. U privatnih zadužnicah 3940.—
3. Zaoštali interesi iznašaju 372.25
4. Vriednost društvenih stvari je 225.—
5. Gotovine u blagajni danas 19. septembra 1895. 208.12
6. U državnih obveznicah, založnicah i srećkah ima 2390.—
Sveukupna imovina „Br.“ iznaša f. 10.945.48
slavom deset hiljada devet sto četrdeset i pet for. i 48 novč. a. v.
Kastav, 19. septembra 1895.
M. Grosman, blagajnik.

IV. Izvješće revizionalnog odbora. Slavna skupščino! Usljed zaključka glavne skupščine slavnoga toga društva, držane dne 20. septembra 1894., pregledali su podpisani društvene računa za godinu 1894/5. i to: dnevnik i imovnik, pregledali nadalje blagajničke priloge, srazvili bilance sa knjigami, te su se uvjerili, da je sve u potpunom saglasju. S toga predlažu podpisani slavnoj glavnoj skupščini, da računopolagatelju za vođenje računa od godine 1894/5., kao i cielomu slavnomu upravljajućem odboru podieliti izvoli absolutorij, te blagajniku izjaviti zasluženo priznanje za revno i uredno vođenje knjiga i očevidnosti društvene imovine. U Kastvu, 19. septembra 1895.

Revizionalni odbor: Božo Dubrović, Mirko Jelusić, Ante Dukić. Ovo izvješće prima se i odboru podaje absolutorij.

V. Izbor upravnog odbora. Na predlog gosp. A. Dukića potvrđuje se stari odbor, na čenu se novi i stari predsjednik g. A. Turak najljepše zahvaljuje.

PODLISTAK

Govor

e. kr. zemaljskoga školskoga nadzornika Antuna Klodića, viteza Sabladorskoga, izrečen prigodom otvorenja zemaljske školske konferencie u Gorici dne 13. septembra god. 1894.

(Dalje) Iko to tvrdi, taj zaboravlja, da savjest nije ništa drugo, nego li moć duše, koja nas opominje, da neki stanoviti čin moramo vršiti, jer to hoće čudoredni zakon, i da se nekoga drugoga čina moramo čuvati, jer je zabranjen. Takovu opomenu ne možemo zvati sankcijom, ona jednostavno predpostavlja neku obvezanost, koja je od prijte postojala.

I ako ova opomena savjesti ne smaže, da pokaže svjetlo, koje na trnovu putu života vodi čovjeka k najvišem cilju, ako njezina glasa nije više čuti, ako se dakle čovjek ne čuti više obvezanim, da sluša zapoviedi zakona, koje mu nalaze vjera i ako misli, da se može bez kazne podavati nagonom sebičnosti, kakvi će posljedici od toga poteći za društvo čovječansko? Po plodovih se razpoznavna stablo, po posljedica možemo oceniti vriednost nauka. Da je nauk protivnika vjerske čudorednosti vrlo udoban, to dokazuju

životopisi poglavitijih pobornika svjetskoga morala. Kada bismo ovdje htjeli navesti dotična činjenice, moglo bi nas se — premda nepravu — oblediti s klevetanja, tako ćemo ih radje mimoići. Dapače mi pripoznavamo, da nisu ni oni baš bez zasluga i dopuštamo, da i oni, koji vjeruju u Boga, i izpovijedaju, da je moral odvisan od vjere, griše u kojećem, jer su svi ljudi krhke naravi; ali ipak tvrdimo, da među jednim i drugim postoji bezkrajna razlika i razdaljenost. Dočim jedni pripoznavaju svoje bludnje, te se božjom pomoćju popravljaју, diče se oni drugi svojom nevaljalošću i ostaju u njoj, a njihovi ih prijatelji hvale i slave.

Pošto je njihova čudorednost lagodna, to se ne smijemo čuditi, da su bez ikakve griznje savjesti, i mimolazeci zasade svjetskoga morala, počinjali i počinjaju stvari, koje se nam, uzgojenim u školi krišćanskog morala, čine nevjerojatne. Opazili smo već, da u katekizmu ova gospode šesta zapovied božja nema vriednosti. Pa jesu li zato sretni? Dosta je, ako čitamo, što o tom veli Goethe i toliki drugi; dosta je znati, kakvom su smrću završili svoj život glasoviti muževi, koji su širili ideje, o kojih razpravljamo, te ćemo doći do žalostnoga osvjedotojenja, da nisu bili tako sretni kao Beranger, Littré, Zakarija, Verner, Fridrik Schlegel i toliki drugi.

koji se povratilo k Bogu, a tada živješe sretno i zadovoljno umrieše.

Nu kada takvije nauci nisu mogli obezbiediti sreću pojedinih osoba i učenjaka, to ne mogu niti učećoj se mladeži podati čvrst i čudoredan uzgoj i to tim manje, što im, košto dokazasmo, manjka obilježje jedinstvenosti i obćenitosti. To dokazuju očevidno pokusi učinjeni u Francezkoj s obukom u svjetskom moralu. Jer što hoće, aa prispedobi razne naputke, koje su ob obuci u svjetskom moralu izdali u Francezkoj oni, koji su o tom imali odlučivati, nalazi takovih i tolikih protuslova među njimi, da se nije moguće naći.

Godine 1889. bijaše u javnih školah u Francezkoj u porabi ništa manje nego 119 ručnih knjiga svjetskoga morala. Dosta će biti, ako upozorimo na sadržaj najrazširenije knjige Lalor-ove, koja nosi naslov: „La première année d'instruction morale et civique“. Sastoji od 180 stranica, od kojih je samo 8 posvećeno moralu u pravom smislu, to jest, dužnostim ljudi prema sebi i prema svojim bližnjim. Ostali dio knjige razpravlja ob obitelji, o školah, o društvu, zvanju, štedionich, o osjetljivajućih društvih, obrtih, poljodstvu, trgovini, radu, službah, državnih uredbah, o dužnostih i pravih državljanskih. Poglavlja, koja se tiču dužnosti i prava

državljana prema samim sebi, svojski preporučaju osobito zdravstvene propise. naime čistoću, prozračivanje soba i prostorija u obće, izbjegavanje propuha, tjelovježbu, skrb za razvikat razuma i borba proti strastim. Kao zadnja sankcija dodani su pojedinih povlavljem odnosni teksti kaznenoga zakona.

Nije se dakle čuditi, što se je u razvitku takovih ideja o moralu našao na jednom jedinu učitelju, koji je utvrdio, da moral nije ništa drugo nego predsuda. Obzirom na velike razlike u razviku knjigah o moralu, koje su bile raširene po školah, i obzirom na činjenicu, da je moral pri tom mnogo gubio, našao se je ministar javna nastave Bourgeoisu priznuđenim, da u jednom svom govoru, izrečenom u Sorboni dne 4. augusta 1890. prizna nuđu jedinstvenoga morala.

Ali upravi školskoj neće poći nikada za rukom ustanoviti takov jedinstveni moral i značilo bi upravo izazvati zdrav razum, kad bi jedan papa svjetovnjak odredio propise morala, a u isto vrijeme, bio bi to grieh protiv liberalnim načelom. Sastavio se u najvećoj neprilici, pošto ne bi znao, koje bi ideje morao postaviti za temelj svojoj radnji, jer jedni hoće, da se oslone posve na ideju domovine, drugi na ideju

Izbor revizijskog odbora.

Revizori potvrdi se dosadašnji, naime gg. M. Jelusić, A. Dukić, B. Dubrović.

Možebiti predlozi.

Gosp. Dukić želi znati, da li je odbor polag zaključka prošlogodišnje glavne skupštine izveo promjenu § 25. pravila „Bratovštine“ i prošetao druge paragrafe.

G. odbornik Zamiat odgovara, da odbor nije tog naloga s vuda pustio, nego da je želio, da se cela stvar dobro pretrese prije nego se donese pred glavna skupština. Nije bilo vaza vremena ili je manjkao jedan ili drugi odbornik, a i danas odsutna su dvojica članova odbora, jer su zapriječena. Misli, da se ne griješi, ako se u toj stvari nemogu, pošto bi se do godine moglo radikalniju promjenu pravila provesti. Kako čuje, danas je tu članova za predlog, da Bratovština ustroj stalne podpore. To ako i nije promjena paragrafa pravila, al je promjena dosadašnje prakse, pa bi želio, da se ta stvar ne riješi.

Pošto su drugi neki članovi bili zato, da se o toj promjeni već danas glasuje, predloži g. Dukić posredujući predlog, da se za tu stvar sazove izvanredna skupština u vrijeme kad bude podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Kastvu držala svoju godišnju skupštinu ili drugom kojom zgodom, ali svakako prije nego se podpore raspiše. Taj se predlog prima.

Gosp. A. Dukić predlaže, da se molli za izpostavljenje škrabica u pojedinim mjestih u svrhu sabiranja milodara za „Bratovštinu“, polag odluke namjesništva na prvu molbu: Prima se.

G. Miroko Jelusić veli, da bi se povjerenikom „Bratovštine“ trud oko razposiljanja novca veoma olabkotalo, kad bi ga mogli čekom odposlati; predlaže, da bi se dalo tiskati čeka. Prima se.

Gosp. V. Car predlaže, da povjerenici učine izkaz članova u svojem okrugu, te da od istih svake godine u isto doba utjeraju članarinu. Osim toga valjalo bi, da u zgodnih prilikah skupte i darova za „Bratovštinu“. Govori to iz iskustva, jer je čuo, da bi gdjekoji doprineo štogod, al se ne sjeti na to, ako ga tko neupozori. Ako treba, neka se još novih povjerenika imenuje. Prima se.

Buduće ne bijaše daljnjih predloga, predsjednik zaključki skupštinu pozvav prisutne, da uzklikom trokratni živio Njegovomu Velicinstvu našemu cesaru i kralju Franu Josipu I., čemu se oni jednoglasno odazvaše.

Učiteljski sastanak.

(Nastavak.)

Na predlog g. Leop. Potrebine bio je odabran odbor od tri lica, koji je išao osobno zahvatiti g. načelnika na lipeom i sjaenom dočeka i izvanrednoj susretljivosti napram učiteljstvu.

III.

Točno u 8 sati u večer započeo je koncert u dvorani „Narodnog doma“. Priredilo ga novomešćansko učiteljsko društvo uz prijazno sudjelovanje novomešćanskih gospodjica „tamburašica“, gg. učitelja i učiteljica drugih družba, koji se pozivaju za sudjelovanje odzvali, te mjestne glazbe pod ravnanjem učitelja L. Potrebine.

Svieta se sakupilo toliko, da je bila dubok puna dvorana, pokrajne prostorije i sami hodnici, da se nije moglo prolaziti.

Otkud, od koje li strane bio sav taj šarolik svijet i da li su tuj bile koje ličnosti, domovine i čovječanstva, a treći opet kažu, da su ove temeljne ideje nedostatne.

Kakvimi posljednicami radja tako uređena obuka morala, to dokazuje jasno sveduili rastući broj zločina, statistika odsudjenika, strahovitih pokvarenost mladeži. I to je sasna naravno, jer nije moguće, da bude uzgoja ni poslušnosti, dapače niti međusobnoga štovanja bez Boga. Inimū sapientiae timor Domini.

Tko u ovaj napredak ne vjeruje, neka čita sud Duray-jev o čudarnosti francuske mladeži, koja polazi javne škole. Ali najgore u toj stvari jest to, da će se masa, koji je čula, da moral praćen istom jest pobuda na kriepost, početak prosvjete, potrdjivanje ljudskog dostojanstva, vodi u izvršavanje njegove napredujuće zadaće, jest moral, koji mu je potvrđen od njegove vlastite savjesti, da će se ta masa, velim, smatrati posve slobodnom, da čini sva što njoj se prohtije.

Najgorši plod takove obuke, koja ne temelji čudorednosti na vjeri, bit će dakle socijalni prevrat. Jer, privratili li se jednomi načelo, da može čovjek ustanoviti moral, koji se ima usaditi u mladež, ne oslanjajući ga na vjeru, to se time ukida moralni temelj, vrijednost i sankcija. (Konać sledi).

koje bi po svom položaju imale biti iztaknute, ne znam, jer kao tudjincu nisam ni bile poznate, predstavio im ih nije nitko, a propilivati u okolo nisam išao. Jedini pozvani gost bio mi zastupnik naroda na zemaljskom saboru i načelnik iz Podgrada u Istri, gospodin Slavoj Jenko sa gospodjom suprugom.

Koncert izpno je tako krasno, da se odbor, pjevači i svirači takovomu uspihu doista nadali nisu. Geslo: Dr. G. Ipavca „Zavezna“ skupno pjevanje celog zbora uz pratnju orkestra, bila je nastupna točka.

Čim se zastor podigao, učiteljsvo bilo je burno pljeskanjem pozdravljeno, a na koncu pjesmo odoševljeno se ponovilo.

Druga točka: Mendelssohn-Bartholdy „Zenitcansku koračnicu“ izveo je orkestar veoma pohvalno, kao da je igranje (sviranje) učiteljem svakdanji posao.

Najljepša točka bila je doista treća točka i to: „Nazaj v planinski raj“. Pjevao ja mješani zbor bez pratnje.

Obćinstvo je burnim pljeskanjem zahtjevalo i nekoje druge točke programa, da se opetaje, na ovu se jedino, jer je program čit tako bio dug, opetovalo, pošto je oduševljenj obćinstvo to izričito zahtjevalo.

„Venec slovenskih pesni“ gospodjice tamburašice skladnim udaranjem pod ravnanjem Hladnika liepo i pohvalno izvedoh, pa su bile zato burnim pljeskanjem nagrađene. Ne samo uhu godile su melodije i ono divno mliko trzanje, no i oko nasladjivalo se i paslo gledajuć je na pozornici kao vile sve u bijeloj odori. Jedna bila liepša od druge i po ljepoti i po stasu, kao vile u gori jele. Iste gospodjice nastupile su jošte jednom na pozornici i to u Abtovom: „Spančjak sladko dete ljubo“ i Hladnikovim valčikom: „Vesela pevka“.

Hvala im liepa na sudjelovanju i na zanietu!

Muški zbor pjevao je: „Obtaku“ od dr. B. Ipavca, „Bojnu pjesmu“ od Fr. S. Vilhara, a mješani zbor: Fr. Gerbića „Lovsku“ i Ant. Nedveda: „Vijoličeni vojni“.

Sve te pjesme bile su na podpuno zadovoljstvo tako točno izvedene, da se bolje želiti nit pomisliti može.

Upodpučila je program svojom liepom deklamacijom gospodjica Osana. Obćinstvo ju burno pozdravilo.

Zadnja točka programa bila je: Antuna Nedveda „Venec slovenskih narodnih pesni“. Pjevao ga mješani zbor uz pratnju orkestra. Posljednja pjesma toga vienca jest: „Oj slovani naša riet“. Čim su prvi zvuci te pjesme odjeknali, stalo je obćinstvo burno pljeskati i živo odobravati. Pogodjeno bilo je u najtanju žicu bica, pa pljeskanju nije bilo kraja do konca pjesme, i dugo se jošte iza dovršena pjevanja i sviranja čulo no samo u dvorani, nego u svih prostorijah „Narodnoga doma“ u svakom kutu.

Za zbilja uživao sam pri tom koncertu i mogu reći, da ništa manje, nego kad sam na Sušaku slušao „Slavjanskovu družinu“.

Čim sam primio za pero, da štogod o sastanku napišem, stih: „Sve za gor mi silni — nazaj — nazaj“ — nametnuo mi se, i danas mi ugadja, ako ga samo izgovaram, jer me sjeća na divna, božanstvena melodiju pjesme: „Nazaj v planinski raj“.

Učiteljsvo slovensko osvietlilo si lice ovim koncertom slaveći pravo slavje.

„Zavezna“ može biti ponosna, da ima takvih sila, koje ne samo da hoće, nego da su i kadre štogod liepa izvesti. Bože daj, bilo tako i unapried!

Prijavio sam se i ja kano pjevač i svirač, al mi nisam od potrebe, da sam svršisan uz onako vrstne sile, odabrao sam si na pozornici kutić i više slušao, nasladjivao se, nego sudjelovao.

Iza koncerta sledio je ples. Noge me vukle, al me drugovi odvukli u gostionu i tako našao sam se tuj u velikom krugu prijatelja, drugova i ine gospode i gospodja, a kojimi se pozabavih uz skladno pjevanje, govoranije i šalu do kasno doba noći, preko, preko ponoći. Otdut odlazek uz put svratio sam se u „Narodni dom“ da vidim, tko pleše i kako se pleše, a tad se podadah na pečinak, jer se trebalo ustati ranom zorom, a skoro da je već počelo svitati. Čuo sam, da se plešalo do bijele zore, na od učitelja je plešao malo tko.

Sunce bijaše već granulo, al jošte nije bilo odbilo 6 sati, kadno bijaše odlučeno, da se kreće k vinarskoj, voćarskoj i gospodarскоj školi u Grm.

Na brzu se ruku s prijateljem, drugom, koji je s mnom noćio, opravimo i pohodimo na ulicu. Na ulici najdemo na okupr nekoliko učitelja, a drugi vrtili sa raznih ulicah na okup. Kad nas se priliko sakupilo, krenuli smo i za četvrt sata prispijeli smo pod školsku zgradu, pred kojom nas vrlo liebezno dočekao ravnatelj zavrađa gosp. B. Dolenc, sa na zavrhu strukovnim učiteljem g. A. Lapačetom.

Bio sam među prvimi. Dok su ostali prispijeli, razgledao sam zavad u okolo.

Velika vana je to, jednokatna zgrada, bivša stara gradina, valjda vlastničroo kakvih grofova, što li, zatvarajuć veliko, prostrano dvorište. Nad glavnim ulazom diže se četverouglasti toranj. Sa lijeve strane su po manje zgrade, srambo i staje.

Taj zavad ustanovio je zemaljski odbor Kranjske, da se u njemu uči temeljito sve struke gospodarstva.

Zavodu pripadajuća imanje sastoji iz blizu 100 rali zemlje, koje se većinom nalazi sve nokoło zgrade, a dieli se na vinograde, voćnjake, polja, sjenokosa, vrt i šume.

U taj zavad šljuzi kranjski kmeti svoje sinove, ne da od tud izdaju gospoda, no da se u školi, koju moraju polaziti 2 godine, izuče iz knjiga, a na polju, vrtu, sjenokosi, vinogradu, voćnjaku, šumi, pivnici i u staji praktično gospodarstvo, da postanu dobri, umni gospodari, koji će znati, kad iz zavrađa izidju, ne samo čim manjim troškom iz zemlje i svoga imanja vaditi čim veću korist, no biti i drugim na izgled i nakati ih: da se u njih ugledaju, pa da ne grade uvijek kotac, kao što i otac.

Blago si ga vama, kranjski kmeti, rekoh sam u sebi i htjedoh mislju poletjeti u rodnu mi zemlju, kad al na jednom glas ravnatelja probudi me iz tog smatranja, oslobodi težkih, neveselih misli. Pohitim k njemu i uz bok mu, da čujem svaku, neprestano sam stupao kudgod nas vodio.

Uvidjemo na glavni ulaz. Izpod tornja s lijeve strane zavrimo u pisarnu, te na sprot položimmi stubami uzpuzemo se u prvi kat. Prolazeci dugim hodnikom, na desnu ruku ostali nam učiteljski stanovi. — Na kraj hodnika krenemo lievo i zastavimo se pred dugim stolom, na komu su bile izložene učeničke risarije, što no bijahu na izložbi u Beču. Pokazalo nam se školaka soba I. i II. tečaja, koje su jedna uz drugu. Sa prozora istih najljepši je, upravo divan vidik na jedan dio imanja, na koje nas je gosp. ravnatelj upozorio. Pregledali smo fizikalni kabinet i kemički laboratorij — ormare i učila, pred kojimi se čulo uzklak: takva šta trebalo bi da ima svaka škola! morala bi imati! to bi meni dobro došlo! to je divno! Vidili smo zalihu sješenja. Među inim osobito mi se dopali modeli, koji učenicu u zimsko doba, kad se ne može u vrt, na polje, u vinograd, ili voćnjak, izraduju, i to su: razni gospodarstvi strojevi, orudja, vočke učinjene iz granica n. pr. poput piramide, palme, lepeze, poput kolovratna itd. Pregledali smo dvie dugie spavaće sobe učenika, sa množinom kreveta, liepo, čisto uređeni, da bi mogao svaki gospodin u je leći.

Sivav niz stube u dvorište, unšli smo u pivnicu za vrianje. Tuj nam pokazae razna gječica i manšila, čabre i bačve i druge spravie, koje služe kod vrianja. Pivnica za vino nalazi se tik uz pivnicu za vrianje. Ova je svodjeva, tamnija i niže položena, nego li prva, tako da vodi unj 4, 5 stuba. Silazeci u pivnicu, gurali smo jedan drugoga laktovima, obilazivali se jezikom, tri usnice, čes, da sad ulazimo u to pravo mjesto. Komogod bi bila dobro došla kapljica, jer ga možda od prvog dana mrvičak žarilo, al našli smo, odoosno pokazalo nam se velike bačve, da nu, prazne.

Uvidjemos u delavnice, u kojoj učenicu izraduju razno za poljodjelstvo potrebno orudje i staje, u kojih smo vidjeli liepe krave, telea, volbove; u svinjak, u kojem su roktale debele, velike i male svinje razne pasmine.

Iza toga odputili smo se u vrt. Prošav malenim botaničkim vrtom, gosp. ravnatelj upozorio nas je, da peima mjestimice daboke zvezice, koja je jedan od glavnih uslova za uspjevanje voćaka, no da je krš (kras), pa je trebalo kamenje vaditi i zemlju nanašati. Podno toga vrta nalazi se a desne strane liep vjetnjak sa posebnom vrsti listnata cvieća u stakleno kućici ili stakleniku, od kojega ima, kako nam reče, liepog dohodka.

Za vrietem rado posizte i staro i miade, i ista djeca mi se vesela. Njim se kite momci i djevojke, crkve i palače, služimo se njim u danih radosti, a i u danih žalosti. Koristno je, gdje se samo gojiti može.

S lijeve strane nalazi se prostrani vrt sa svakovrstnim povrćem i vodoskokom u sredini. Prije no smo se uputili u voćnjak — oiepljnjak — rasadnjak i sješenjak i opet nas gosp. ravnatelj upozorio na crve, koji su mu ove godine uništili više bremena mladih u proljeće ciepljenih voćaka. Poogrzivav im korenje, oglovav glavni koren, liepi nasadi, da ih bijaše milota gledati, venu i giou. Mnogo takovih izvukli smo iz zemlje, koji su nam se na oko vidjeli liepi, dobri, pa smo se začali izvuci je, al kad smo je izvukli, višedijelimo, da im je i tako bio kratak viek, jer i nje uvjela je otrovnića zmija.

Ti crvi, kako nam je kazano, samo u pojedinim godinah napadaju mlade vočke, ciele nasade, da ih na očigled nestaje, da čovjek mora žaliti za trudom i mukom, koju je uložio. (Konać sledi).

Iz Merezina 10. oktobra. Velećenjenu gospodine uređniča! Molim Vas, da vršite u „Našoj Slogi“ ovaj zanimivi a žalostni događaj, koji će doista zanimati Vaše cijenjene čitatelje gdjejed oni bill. Evo što se je kod nas dogodilo dne 22. pak nastavilo dne 29. pr. m. j.

Pošto je naš častni kapelan O. Fr. Smolje od neko doba počeo čitati sv. misu glagoljski u dane djelatne, kao što su i njekeji drugi dušobrižnici amo dolazeci čitali sv. misu glagoljski, tako bijahu čitane isto i zadušnice za pokoj. Župnika Osorskoga mugč. Matjuju Zahiju u našoj crkvi M. B. od zdravlja. Nu ovo nije bilo po čadi i volji našim starišnjim, osobito ovomjestašnim poglavarom. Premda nekeji od njih nepolaze crkve, ipak su dubokom znanostju i neobičnim razumom doprili do toga, da neče da znaju za crkvene zakone ni naredbe. Oni nemare za službu božju ni po, nedjeljah, a još manje po svakdan, niti uzimlju sv. sakramente, pa s toga nije se čuditi, da se oti gosa jednako u posta i mesopustu. Tko meni nevjeroje, neka pita što se dogodilo dne 18. pr. m. g. S. i njegovim gostom. U ostalom mi znamo i sami, da je gospodj sv. dozvoljeno.

Da Vam sada u kratko predočim kako je stvar sa glagoljicim započela i kako je pak svršila. Kako doznasae naši patroni, da će biti u nedjelju dne 22. pr. m. sv. misa čitana glagoljaki, počeli su buniti javno i tajno narod proti kapelanu i doistine pošio njim je za rukom, da su mnoge i mnoge kukavice zavali na svoj liepak, koji će pred sudom odgovarati za svoje divljačke izgrede, koje su počiniili, od čega se patroni dakako lukavo uzegli. Pošto je tog dana bila četvrta nedjelja od mjeseća, po običaju prv sv. mise molilo se križni put, pak je sledila sv. misa. Čim je došao kapelan pred oltar pak započeo: „Poškropiti čes mene gospodine“ i t. d. bilo Vam je što čuti i vidjeti. Na jednom nastane u crkvi buka i vika kano u krčmi. Starci se počeli naglo dizati i jedan za drugim iz crkve, kao da su vrućom vodom opareni. Dobro će biti, da ovdje objelodanim imena njekihoh staraca, kao: Sigobvi, Kastelan, bivši kamerari; Zanebo, Garbac, dva poslušnički i pjevači od dještinstva kod službe božje, pa ipak se već nesjećaju kako su nazad 17 godina pjevali u crkvi sv. Marijane. Možda se baš i nesjećaju više, jer sv. pravo veli, da je starost slabost, a mladost ludost. Tako se i nekim janjnim od časa do časa pamet prevrnula, jer skoro svaki dan polaze sv.

misu, pa ako je bila glagoljska ili latinska, to njim je svedjeno bilo; nego onaj dan njim se janjnim u glavi zavrtilo. Jedan od njih otjerao je i sina iz crkve. Navredim jur starcem dodajem i sledieća: Zuklić, Gešparin, Andreić, Kastelanić, Beneto i njekeji drugi, sve starci od 70 do 80 godina, zato nije čudo, što su za njimi pošli i nekeji mladi, dapače i ovomjestašni redari Francesco Zorovič i Antonio Marinčič, koji su zvali narod nek izlaze svi vanka. A što da rečemo od žena, koje su nečuvenu huku i viku prouzročile i na hrpe počelae izlaziti iz crkve, tako da je pobozni narod, koji je ostao u crkvi, bio silno smetan u svojih molitvah. Neznajući skoro gdje se nalazi, jeli u kakvoj sinagogi ili kazalištu. Tako se je bućilo, da se nije više čulo ni svedenika, dokle nije se divlja rulja razila vau. Izasla je jedna trećina vikača iz crkve, koji nisu ni u vrijeme sv. mise pustili u miru n crkvi natrzecae se, već su dali odaska svojoj opakoj strasti svakojakimi Bogu arzkimi posviki i kletvami, urličući, žvižđajući i udarajući po vratima od crkve te nazivljajući one, koji su nutri ostali pravina, tovarima itd., i čekajuć nastrijpivo dokle se misa svrši, da navale divljačkim načinom na narod i na kapelana.

Moglo bi se pitati, a gdje je bio ancijan, gdje redari, da uzpostave mir i red? Nu na ove je težko odgovoriti, jer kad se doznalo, da g. ancijan, videći redare študencu, nije njim dao nikakva osobita naloga, da paze na mir i red i da opomenun narod neka se ostavi izgredah, jer bi isti mogli donesti sobom zlih pošlledicah, on je mirno gledao prv gungulu u svojem vrtu smijuč se valjda izpod brka, dočim su redari u vrijeme sv. mise na jednu paruću učinili, a nahukavaju svetinā neka slobodno više i urličae i zvizda po študencu i okolo crkve.

Po dovršenoj misli narod, koji je ostao de svršetka u crkvi, počeo je izkazit. Prvi koji su izasli imali su što viditi u čati Kada su divljaci htjeli navali na njih, poznati B. da je mlado, sada izasli tonari i prasci, koji su bili u crkvi, izasli pri tom bogomuzku kletvu, našto da je

propovjeda o narodnosti. Njegova da je propovjeda bila neprećena protiv talijanaca i protiv talijanskog jezika. On da je došlo rečeno u crkvi, neka ne vjerujemo onim, koji talijanski govore, jer da su to najgori huncuti. Sve to da joj pripovjedate nekoje c. kr. osoba, koje da su, začuši tu sablazan, izišle iz crkve.

Istini za volju i moralno priislanje izjavljam ovim, da je to podla, bezobrazna te infamna laž. Ja sam čuo svu propovjedu i po mogućnosti pome istu slušao, koja je u glavnom cijfala na one, koji nedjeljom i blagdanom svakovrstne teške poslove obavljaju, mjesto da nedjelje i blagdane Gospodinu Bogu posveta. Tih c. kr. osoba toga dana niti u Mošećih nije bilo. To je njezina izričitostina, da se može obrniti i omrzati pred pukom veleč. g. župnika, komu tada narodnost ni na kraj pameti bila nije.

Ona osoba, koja je to med puk raztrubila, bolje bi učinila, da se ne paća u tuđe poslove, ako pako kani napustiti svoje poslove, neka „kao gospa mirno sjedi pred vratu u Mokobuku“, a neka se ne „spodbije i trafia ga prečine“. Nije joj na mjestu zamjerati se sa g. župnikom i reći mu, da ga nikada za potrebu imati neće, a do malo mjeseci bez njega ne mogla opraviti ništa. Za vrijeme izbora neka ne zavadja dobro misleći narod, jer bi joj moglo prisjesti, pošto se u politiku ne razumije koliko ni žaba u muziku. Ako joj i jesu miliji Kalabrez, nego li istarski Hrvati, onako infamna laž ne smije ostati istinom. Ja bi joj skromno savjetovao, neka se čuva vinka, jer ako ju vinko udari u lice „večer trista — jutro ništa. Pravidlob.“

Za „Bratovštinu hrvat. ljudi u Istri“ poslao nam je g. Ragusin pop Ante iz Kornića 1. for.

Stipendije zlosretno „Lege“. U ovdšnjih listovih čitamo, da je ravnateljstvo društva „Lega Nazionale“ podijelilo ovih dana for. 4905, 41 mladića i djevojkama, koji tih u Gorici, Koprnu, Roveretu i Trentu. Od tih je dobilo 10 kandidata učiteljstva u Roveretu for. 1825; 8 kandidata učiteljstva u Koprnu for. 575; 7 kandidatkinja učiteljstva u Trentu for. 1075; 1 kandidatkinja u Gorici for. 80; 13 kandidata za svećenički stališ u konviktu u Koprnu for. 1250 i 2 bogoslova u Gorici for. 100. Ta velika svota izdana je dakle budućim raznaroditeljem hrvatske i slovenske dječice u našem Primorju, t. j. budućim talijanskim svećenikom, učiteljem i učiteljicam.

Pomoć trgovačkoj mornarici. U bečkih listovih čitamo, da je ministar trgovine običnu svotu za podpora trgovačkoj mornarici povisio za for. 50.000 u poraćunom za god. 1896. Ta svota nije Bog zna šta, ali doskočilo bi se i njom najvećim potrebama, da se iole pridigne naša trgovačka mornarica, koja je još prije 15—20 godina upravu cvala i koja je, uz ostale uzroke, i radi nemara raznih vlada spala na najniži stepen. Naši zastupnici u državnom saboru upozorivali su svake godine ces. vladu na to, da doskoči i zakoni i podporami propadajućoj mornarici na pomoć, ali se je slabo poslušalo njihov glas do sada. Ako se kani bar sada stogod za našu trgovačku mornaricu učiniti, biti će to zasuga ponajviše hrvatskih zastupnika Istre i Dalmacije na carevinskom vijeću.

Iz Balka (obćina Buzet) piše nam prijatelj koliko sliedi: Malo vam odavle g. urednice, smetamo, pak se nadam, da ćete ovo nekoliko redaka u dićan „Slog u“ dragovoljno nvrstiti.

Ovogodišnjom ljetinom nemožemo vam se pohvaliti. Proletje bijaše snježno i kišovito; mjesec juli bijaše nešto boljji ali nas je skoro čitavi august kiša prala. Od 20. augusta pak do 12. septembra trla nas snaga. Medjutim posjetila je nekoje krajeve nemila tuča i tako sve nevolja za nevoljom. Blagu kišu poslao nam Bog 12. septembra; razhladila je zrak, dobili smo vode za ljude i blago, ali našim poljskim pridelkom ne bijaše više pomoći. U obće dakle ljetinu imamo lošu i neka nam se smiluje Bog i dobri ljudi, da nebudu jača i plaća u zimi.

Dne 12. pr. mj. obavili smo ovdje riedku svečanost. Blagoslovilo smo naime novo groblje, sagrađeno na krasnom položaju, a sve našimi željavi, bez ičije pomoći. Svečanost započeli smo sv. misom, koju je čitao domaći župnik veleč. gosp. Juraj Dožan. Iz crkve pošli smo u obrodu na groblje uz grmljavinu pušaka. Groblje blagoslovio je dekan iz Hrušice, veleč. g. Ante Rogač uz podvorbu veleč. g. Dolžana i M. Markića, župnika iz Golca. Iza sv. čina rekao je g. dekan krasnu propovjed, predčovj nam živimi brojami svetost mjesta, u kojim čemo jedinom svi počivati i sjetiv nas naših pokojnih, koje jurve uživa crna zemljica. Nebijaše oka, koje nije svota orosila. Što smo sretno dovršilo to sveto mjesto, zahvaliti imamo u prvom reću g. župniku Dožanu i našem

vriednom županu g. M. „Sankovid-Soldatiću koji nisu mirovali dok djelo sretno kraju neprivedoše. Hvala zaslužnje i naš dobro puk, koji je rado učinio svoju svetu dužnost. Zahvaliti smo dužni i veleč. gospodi svećenikom, ta gg. učiteljem Vašelu iz Hrušice, Mandiću iz Vodica i svim našim susjedom iz Vodica i onim iz Golca i Hrušice, koji nam pomogohše opraviti sv. djelo, li koji nas ovom zgodom posjetihše. Žalimo što nas zaboraviše braća sa podnožja naše grasa, premda su znali kako ih željno očekujemo.

Nakon dovršena blagoslova i propovjedi sakupili se naši mil gostovi i domaći prvaci u kući župana Sankovida, gdje se u prijateljskom razgovoru otkrpiše i pozabaviše do pod samu noć, t. j. sve do odlaska dragih nam gostova, koje odpratio smo zahvalnim srcem ključ živili i pjevajući našu obljubljen: „Još Hrvatska ni propala“ itd.

Zanimivi žalobni izlet. Sa otoka Krka pišu nam 6. t. mj.: Kad su se na dan sv. Lovrečkoga sajma spremali riedki izletnici na odlazak iz Krka, jedan od ovih, ne varam li se, kovali, pade nesrećom med dva parobrodova utopi se. Krčki stolari niese mu hjebi badava napraviti škriñje sve dok se nisu uvjerili, da je utopljenik „puro sangue latino“. Ustanoviv naravno, da tad nije pri sprovodu manjkalo ni glazbe.

Dovle ništa osobita, van što bi se krčkimi zanatlijam moglo prigovoriti, da im nije posvema jasan pojam o čovjekoljublju.

Prošla sedmica puka iznebaha Krkom glas, da su za u nedjelju voduću riedki zanatlije upriličili žalobni izlet u slavu utopljenikovu, ta da će u tu svrhu sobom donieti vienas, koji će mu postaviti na grob. I zbilja oko 4 sata posle podna stignu izletnici i čitava povorka, predvodjena trojicom zanatlija u crini, koji su novili vienas, praćena zanatlijskim zborom i glazbom, krenu put groblja. Povorci priljuči se i nekoliko zanatlija iz Krka, med kojima slabo je pristajao poznati specijalista u želučastih pranjih Scarpo. Toga oni za ciele nebi bili učinili, da sa ma i iz daleka sluti, da je taj izlet demonstracija protiv krčkome „municipija“ (?)

Na groblju držalo se govore, svirala je glazba, pjevao je zbor.

Ni dovle ne bi još bilo bog zna kakova zla, van što bi se moglo opaziti, da se onakova posmrtna slava priredjuje obično ljudem, koji su se za svog života proslavili znanjem i munjenjem. U životu pokojnika, kojega bi naravska smrt u gradu Rieci bila poniela posvema neopazeno na groblje, bilo je važno. Jedino ta, da se je utopio. Jedino ta nesreća njegova izazvala je u gradu Krku dva sproveda, dvojaku glazbu, govore, vienas i svečano-komično držanje izletnika i krčkih zanatlija za vrijeme sproveda, a to sve moralo je i u samoj duši utopljenikovo izazvati smle, kad bi se u obće duše pokojnika mole smijati.

Nakon dovršenog obreda sledile su počasni Bacichu, koji niese ostale bez učinka, ta doskora izazvaše iz gradih učiviljenih (?) izletnikah zvučne povike: „Viva municipio (?) di Veglia!“, „Viva il podestà!“, „Viva l' Istria italiana!“ i deranje poznate pjesme „Nella patria degli orsetti“, koja je u sreih Krčkana našla toliko odziva, da ju se iz svega grla pjevalo čak u kući nekog činovnika. Gospodja toga činovnika bila je na svom dokosatu neobično odbojevina liptomom ove večeri, te je bliñjoj susjedici pričala, kako ju je njezin dragi suprug opetovno pozivao na šetnju po obali.

Nego najzanimivija su bila dva izletnička povika na razstanku: ona „viva Ungheria“, komu se nije nitko odazvao, te povik „viva mura di Velja“, očevidno naplereno protiv krčkome municipija (?) ; možda je utopljenikova duša i to čula, pa ako je k tomu kasnije zamješla, kako izletnici u svojoj zanešlosti zaploviše sa svojim „Eneom“ (parobrod Eneom) u mjesto k Didoni (prema Rieci) ravno prema Latiumu (pardon, prema otoku Rabu), morala je upravu prasnuti u smieh.

Pri zaključku ovog dopisa doznajemo, da je poznati učitelj saobćio krčkim svojim prijateljem svoj sretni dolazak u Rim, kamo se je zaputje namjerom, da prisustvuje svečanostim 20. septembra t. g.; saobćio im je to dopisnicom naviše tiskanom za tu prigodu, u kojoj ih sav blažen arđanom pozdravlja.

(S druge strane doznajemo, da sa više spomenutim činovnikom prijateljaju i nekoi od Hrvata, za koje smo držali, da se nebi mogli družiti sa onim, koji tute, tobož nam na prkos glasovita „Nella patria degli orsetti“. Op. ured.)

Iz obćine Grožnjanske pišu nam 5. t. mj. Gradč Grožnju blizu Buja kao patuljak prima se u kolo sa svojimi drugovi, te se iziče svakom prigodom da častno pokazuje svoju dječovsku kulturu. To se je opazilo i zadnjih dana u nepadajih na naše ljude, koji su tako učestali, da naš čovjek neće smjeti u to guñjezo, ako ne u prañji orožničtra, ili ako visoko c. kr. namjestništvo

nećini shodna, da Grožnjancem neohladi vruću napolitansku krv.

Na dan sv. Ivana išli su trojica naših muževa iz sterne u gradč, da traže na obćini prepis liste izbornika za buduću obćinacu izborne. Samovoljni tajnik Elio Torcelli zaniekao im je liste, te u hip sabralo se je pred obćinškom kućom sila fukara, što je počela žviždanjem, urlikanjem i psokvami navaljivati na naše čestite kmetove. Tajnik Torcelli rievao je laktima u naše ljude, kako bjesan vaper: „Fora de qua! Presto!“ uz druge nedešpe pridjave našem iđu. I neki Comisso krećar i mesar iz Grožnju počeo je tako navaljivati na naše ljude sa gladnom fukarom, da sa naši ljudi jedu jedvice zivu glavu izmed. Podkupljenju mularija sa spomenutim Biorom na čelu pratila je kamenjem i psokvami naše kmetove skoro četvrt sata daleko van iz grada. Obćinski tajnik Torcelli pozvao je još obć. stražara Antona Pojani „Puh-a“, da pregleda odjeću našim kmetovim, nisu-li oboroznani.

Dne 3. augusta pozvalo je obćinsko glavarstvo u Grožnju župnika iz Sterne mgč. Antona Nedveda sa njekolicinom drugih, da dadu svjedocanstvo radi noćnih pjevanja i halabuka, što su ih po Šterni ciele noći sprovedili tamošnjim „foreštieri“. Dolazećim u grad došao je na pozdrav iz obćinske kuće krupan kamen, koji je ranio na nogi kmeta Ivana Damjanica. Na povratku zahtjevao je župnik pratnju dvoju obć. stražara, koju mu je načelnik Eedel i dao. Psokvam, žviždanju i porugam nije bilo ni konca ni kraja. Do stotine mularije, mladića i sivih brkatih prolatica uz blatnu ženakadiju napadalo je naše ljude, što su pratili svoga župnika, daleko van iz grada. I rajčicami bacali su za njimi, sve na oči dvojice stražara grožnjanskih, što su obješene glava u naše ljude kornacni. Šternanski nemirnjaci dakako ostali su sa svojom braćom u gradu, gruč svoga župnika i svoj rod. Tužni zaslipljenici i Najviše je manibat oeki Rota, otrcani „e o n t e“ iz Momjana i postolar, koji je k nam došao trbuhom za krumah, a na veću jošta smutnju puka.

To su dve vriedne ilustracije naših naborenih suzemljaka. Ali treća je još ljepša. Dne 4. septembra došao je ces. kr. šumar Juraj Antonac, čestit rodoljub, u ces. kr. poštanški ured u Grožnju, da tamo uruči njeku pošiljku za svoga sina u Gradac. U ovoj oka skupilo se oko njega jato mularije mić i žviždaću, da bijaše grozota. Ali naš Jure ni lievo ni desno već ravno kornaca napried. U samu poštu došao je za njim Mate Comisso detto Kalaforija, te ga napuo u javnom uredu vaper: „Porko de Kroatu via da kva, kos ti vol kva“. Medju drugim da je rekao i: „porko de sovran, ke te da la paga!“ Na ta je riedki skočio poštar Karlo Forcelli te je nemirnjaka izveo za ruku iz ureda. Kad je kašnje naš Antonac došao u dućan Ivana Fedela, te svoju latinu objesio na prodalački stol, dočulao se za njim isti Kalaforija te mu latinu potajno odnesao. Ali su treći dan došli c. kr. oružnici iz Buja, da razvide stvar te Kalaforija odpremil pod ključ, gdje je već više puta boravio.*

Kod zadnjih obćinskih izbora nismo učestvovali jer — nerjeverjatno, ali istinito — nismo imali kandidata za obćinsko zastupstvo. Naš se tužan puk straši skočiti na junake noge, radi grožnje dvojice, trojice gladnih građana. Ne valja tako, ljudi moji! Tko nas nepuati u miru, kad idemo u Grožnju ili u Buju, za toga će nač pravica jošte mjesta u Koprnu i u Rovinju. — Glavarom obćine Grožnjanske izabrali su si dne 4. o. mjeseca Luigi-a Comisso, brata obadvojih sgora navedenih izgređnika Antona i Matije „Kalaforija“.

Iz Kašćerge (obćina Pazin) piše nam prijatelj 8. t. mj. Molimo vas, gospodine urednice, da izvolite u dićnoj „Našoj Slogi“ javiti, da ima u obćini Kašćerge na stotine hektolitara bielova vina, koje će biti ljetov vrlo moćno, jer se po suhomu trgulo. Hvala Bogu, gospodari se raduju nad svojim trudom i potom, pošto im se obilato napolio: naši su grožđja kao malo koje godine. Ako im je nemila svota okrajila druge proizvođe, tješi ih puna konoba bacava sa božjom kapljicom.

I u obćini Z m a s k naći će naša braća trgovci poštene kapljice u izobilju. Samo molimo našu gospodu trgovce, da osobno dolaze okusiti vino; neka ne vjeruju kojekakvim mešetarom, koji će im uzraziti, da je bila toča, da vina neima više i svakovrstnimi drugimi laži. Mi ih uvjeravamo, da će kod našeg kmeta našti kapljicu, s kojom će biti kao i drugih godinah posve zadovoljni. Da će im biti svatko na ruku, razumi se samo po sebi. (Molimo prijatelje i iz ostalih krajeva Istre, da nam javne koliko po prilici i kakova vina ima u pojedinih mjestih na prodaju, pak d uzmogemo uputiti naše trgovce tamo, gdje ima valjana vina i uz umjereno cene. Tako smo danas jednoga uputili u izvanjska sela obćinah Umaga i Buja. Ur.)

* Čitali smo, da bijaše rieden otužbe radi nedostatnih dokaza. Ov. ured.

Književnost.

Pjesme Ivana Mažuranića. Upravo nam je stigla ta krasna knjiga, koja je najljepši spomenik velikom pjesniku Ivanu Mažuraniću. Izdao ju je sin pokojnikov g. Vladimir Mažuranić. Ciena je brošuranoj knjizi 2 for. — liepo uvezanoj 2 for. 50 nč. Naručiti se može ta knjiga kod izdavatelja **Vladimira Mažuranića**, podpredsjednika banskoga stola u Zagrebu, a dobiva se kod knjižara zagrebačkih. Format, papir i tiskaz su upravo sjajni, a sadržaj u njoj biran i bogat. Preporučamo ju najtoplje.

„Spur izmedju Srba i Hrvata“, napisao Jid Bogdanov. — **Sadržaj:** 1. Srpsko-hrvatsko pitanje — zamašno pitanje; 2. P. Radolčić; 3. Naši prosvjetitelji; 4. Bošnjactvo; 5. Srpsko-hrvatsko pitanje — psihološko pitanje; 6. Komparativna studija; 7. Treće stanovište. — U Zadr. izdanje štamparije S. Artale. — Cijena 35 nč. — Medjmarodna knjižarnica E. Schönfelda u Zadr.

Gospodarstvo. Za povoljno uspjavanje domaće životinje, glavna je pogodba, da su podnožno zdrave. Najvažniji zlog svakoga gospodarstva je, da očuva svoju živinu zdravu. Sredstva za to imamo, te nas mnogogodišnji pokuši upućuju na Kwidince: živinogodine proizvođe, koje proglavja Fran Ivan Kwizda, c. kr. in. austr. upravitelj i k. rumunski dvorni dobavljač i okružni likar u Korneburgu kod Beča. Ovi proizvođi su na dobrom glasu kao preventivna sredstva daleko preko međah naše domovine. Izvrstan uspjeh, kojega mogućnost je samo kroz Kwidince restitucionalni fluid za konje (koje se je pokazalo kao izvrstno okrepiljaće sredstvo) nadaje Kwidinc korneburški praćak za živinu, koji se posvuda upotrebljava sa najboljim uspjehom, li koo praćak za odgoj živine u obće, kao također pri kravih, da daju obilno mlieka i sva živinogodina sredstva, koja izradjuje Fr. Iv. Kwizda, dokazuju na es-sajstajni način svietovni glas ove trke.

Listinica uredništva.

Gosp. „Zmirko“. Doznajemo s pouzdanom strane, da ona stvar na sudu vidi, te držimo, da nije shodno predeti pravorek suda. Sv. stvar izričiti ćemo prijateljem, koji će ju na pravom mjestu u svoje vrijeme upotrebiti. Hvala vam na ovom i preporučamo za sa buduć. Živiti!

Gosp. M. J. u R. Nismo se mi bojali probiti ime onoga strastvenoga talijanskoga svećenika, koji je hotio isarati škandali prigodom pogreba blagoslovnog ml. h o v i l l a, već smo naš ime zaslužili obćinom na njegovu nezrelu dobu, na nedostatan odgoj i radi samog stališa, komu pripada. Inače vam je on ovdje obćenito poznat kao strastveni protivnik svega, što je slavensko. On i njemu jednaki vode dođane danas na odlučnom mjestu prvu ried, nu znajte, da se mi neplašimo ni njega ni njegovih jednomiljenika, bili oni u sukubij i u kaputu. Zdravo!

Gosp. Kojavuna. Nebijaše nam moguće u ovom broju; upotrebiti čemo sve. Prijateljski pozdrav.

Gosp. J. P. Nebojte se, nismo zavrgli. Zdravo!

Slovinci pozor!

U Barkovljah pruzivo sam dućan jestvina (Taccanijev), kojega sam popunio bogatom svježom i finom robom. Za mnogobrojni posjet preporuča se vlastnik

Suban Ivan ml.

Jakob Štrukelj, Trst

ulica Caserma br. 16, ulaz Piazza Caserma (naproti velikoj kasarni).

Prodoje po nerjeverjatno niskim cijenam svakovrstne i engleske dvokolice (Bicycle). Zastupstvo drokolica „Ader“ iz tromone H. Kleyer, Frankfurt i „Victoria Cycle Works“ Wolvehampton (Englezka). S 50 Dvokolice „Ader“ svietkoga su glasa uporabljiva se kod njemačke vojake. Jamči se za svako kole 12 mjeseci, tko nema voziti, nauči se ga bezplatno. Pošlja se u pakiranje i na sve kraja.

3 glata 15 urebnih kolajin	Varstvena znamka
13 častnih in križančnih diplomov	

KWIZDE

3 glata 15 urebnih kolajin	Varstvena znamka
13 častnih in križančnih diplomov	

KWIZDE

Glavna saloga
Kreis Apotheke
Korneburg pri Dunaju